UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității 2014-2020

februarie 2015

Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității

- pentru 2014 – 2020, **la nivel naţional**, UAT-urile pot folosi un nou instrument de dezvoltare teritorială și anume **dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunităţii** (DLRC);

- DLRC are o **abordare de jos în sus** care presupune formarea unor **Grupuri de Acţiune Locală** ;

- DLRC se realizează prin intermediul **strategiilor de dezvoltare locală pe zone integrate și multisectoriale**, elaborate de GAL-uri, având la bază nevoile și potențialul local;

- **finanţarea** strategiilor de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunităţii se va asigura în principal din **Fondul European de Dezvoltare Regională** respectiv prin intermediul **Programului Operaţional Regional** pentru mediul urban şi din **Fondul European Social** – prin intermediul **Programului Operaţional Capital Uman**;

- **numărul de locuitori** avut în vedere este între 20.000 şi 150.000;

Utilizarea DLRC
în perioada de programare 2014 - 2020

- Conform **Acordului de Parteneriat**, în concordanță cu **obiectivele Strategiei Europa 2020**, DLRC este un instrument important în **reducerea disparităților teritoriale din zonele urbane și rurale**, prin implicarea activă a comunităților locale (în procesul de elaborare, implementare a strategiilor etc.);

- fiecărei strategii de dezvoltare locală îi va corespunde un "**pachet de proiecte**", prin implementarea căruia strategia își va atinge obiectivele;

- pentru mediul rural - strategiile vizeaza intervenţii în domeniul agriculturii, mediului, sănătății, al serviciilor sociale și al infrastructurii aferente, precum şi pentru a combate accesul redus pe piața muncii și lipsa resurselor educaționale;

Utilizarea DLRC
în perioada de programare 2014 – 2020

- **pentru zonele urbane -** strategiile vizează intervenții integrate, de tip **hard** (infrastructura) si **soft** (servicii) care urmăresc **combaterea sărăciei** și **promovarea incluziunii sociale in comunitățile marginalizate**, cu accent asupra celor cu populație aparținând minorității roma

- la nivelul proiectelor, fiecare tip de proiect se va finanta din PO – ul corespunzator:
  - **POR va finanţa investiţiile în infrastructură şi echipamente**,
  - **POCU va finanţa investiţiile complementare de tipul serviciilor**.

- **POCU** prin acțiunile finanțate în cadrul Axei de CLLD va reprezenta principalul fond de **susținere a activităților premergătoare realizării strategiei de DLRC și pentru asigurarea implementării și sustenabilității măsurilor propuse**, în timp ce **POR va oferi finanțarea infrastructurii relevante pentru implementarea măsurilor POCU**.

Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunităţii - Grupurile de Acţiune Locală (I)

Grupurile de Acţiune Locală (GAL) - structura:

- Se pot constitui în conformitate cu Ordonanța nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată prin Legea 246/2005
- formate din **reprezentanţi ai intereselor socio-economice locale ale sectoarelor public şi privat** -, autorităţi locale, ONG-uri, reprezentanți ai mediului privat, societate civilă, asociaţii de cartier, grupuri de cetăţeni etc.;
- constituit din:
    - **Adunare Generală** (toți membrii GAL – rol de reprezentare)
    - **Comitet Directo**r (organ decizional)
    - **Personal GAL** (funcționarea GAL)
- componenţa GAL-urilor - respectarea **principiului conform căruia niciun partener sau grup de interese să nu fie majoritar** (nici un grup de interese nu trebuie să dețină mai mult de 49% din drepturile de vot);

Strategiile de dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunităţii

Strategiile de dezvoltare locală :

- sunt selectate de către un **comitet de selecție** constituit din reprezentanti ai autoritatilor de management responsabile, ai ministerelor de linie cu responsabilitati in domeniu, alte institutii/organisme (Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Punctul Național de Contact pentru Romi, Organismul Unic pentru FSE, etc.) și **sunt aprobate** de către în baza **criteriilor de selecție** stabilite de fiecare stat membru;

- selecția strategiilor de dezvoltare locală trebuie să se facă **în termen de doi ani de la data aprobării acordului de parteneriat*** , dar nu mai târziu de **31 decembrie 2017**;

Strategiile de dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunităţii

Elementele unei strategii de dezvoltare locală:

- definirea **ariei de acoperire și a populației vizate** de strategia de dezvoltare locală;
- **analiza nevoilor de dezvoltare** și evaluarea **potențialului local** (teritorial) al zonei vizate;
- **descrierea strategiei și a obiectivelor acesteia**, inclusiv a caracterului **integrat și inovator** și a țintelor clare și măsurabile;
- **descrierea țintelor strategiei**, acestea putând fi exprimate în **termeni cantitativi și calitativi**;
- descrierea modului în care **comunitatea va fi implicată în elaborarea strategiei**;
- un **plan de acțiune** care să arate modul în care obiectivele sunt transpuse în acțiuni;
- descrierea **mecanismelor de management și monitorizare a strategiei**, precum și a **procedurilor specifice de evaluare**, demonstrând capacitatea grupului de acțiune locală în implementarea strategiei;
- **planul financiar** al strategiei, inclusiv **alocările financiare pentru fiecare fond**.

Mecanismul CLLD

Mecanismul CLLD va presupune parcurgerea următoarelor 3 etape:

I Etapă - apelul pentru elaborarea strategiei CLLD și a constituirii Grupului de Acțiune Locală

- se vor selecta zonele urbane marginalizate;
- este necesară demonstrarea existenţei unui acord partenerial CLLD între autorităţile publice locale, un operator economic şi un ONG/ grup de ONG-uri, cu activitate specifică măsurilor ce vizează comunităţile defavorizate;

II Etapă - selectarea strategiilor CLLD

- se va constitui un comitet de selecţie comun ;
- în selecţia strategiilor se va avea în vedere asigurarea coerenței dintre obiectivele strategiei, măsurile și planul de acțiune, a relevanței actorilor parteneriatului local (sectorul public, privat, societate civilă, comunitate) pentru implementarea strategiei;
- unul dintre principiile de selectie va fi cel al **“pachetului de proiecte”** – nu vor fi eligibile la finantare strategii avand proiecte monofunctionale (ex. housing - locuire) sau cele adresate doar unei singure categorii sociale

III Etapă - selectarea pachetului de operațiuni integrate aferent strategiilor CLLD aprobate

- în cadrul acestei etape, GAL va trebui să aprobe în termen de 6 luni de la adoptarea strategiei CLLD pachetul de operaţiuni integrate subsecvente acesteia;
- pachetul de operaţiuni va fi înaintat de către GAL comitetului comun de selecţie format din reprezentanţii autorităţilor de management ai POCU şi POR.

Principalele acţiuni ce vor fi finanţate în perioada 2014 – 2020 – POCU (I):

La nivelul **POCU, prin Axa Prioritară 5 – Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunităţii** este avuta în vedere finantarea următoarelor acţiuni:

- **sprijin pentru elaborarea strategiilor de dezvoltare locală** (pentru intervenţiile FSE – FEDER) care vizează oraşe cu peste 20.000 locuitori;
- **activităţi de dezvoltare comunitare integrată** – realizarea de analize la nivel de comunitate care să evidenţieze nevoile locale, potenţialul de dezvoltare, elaborarea de strategii de dezvoltare a comunităţii printr-o abordare participativă, campanii de conştientizare şi acţiuni specifice pentru creşterea responsabilităţii sociale;
- sprijin pentru creşterea accesului şi participării la **educaţia timpurie/învăţământ primar şi secundar şi reducerea părăsirii timpurii a şcolii prin acordarea de pachete integrate**;

Principalele acţiuni ce vor fi finanţate în perioada 2014 – 2020 – POCU (II):

- **sprijin pentru accesul și/sau menținerea pe piața muncii**, precum și **pentru participarea la programe de ucenicie și stagii** a persoanelor din cadrul comunităților marginalizate;
- susţinerea **antreprenoriatului** în cadrul comunităţii, inclusiv a ocupării pe cont propriu, în vederea creării de noi locuri de muncă, prin acordarea de micro-granturi, precum și a serviciilor de consiliere/ consultanță formare profesională antreprenorială şi alte forme de sprijin;
- sprijinirea ocupării persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, în cadrul **întreprinderilor sociale de inserție**;
- sprijinirea **dezvoltării/furnizării de servicii sociale/furnizarea de servicii în cadrul centrelor comunitare integrate medico-sociale**;
- **campanii de informare şi conştientizare/acţiuni specifice** în domeniul combaterii discriminării, precum și pentru **implicarea activă/voluntariatul** membrilor comunității în soluționarea problemelor cu care se confruntă comunitatea.

Principalele acţiuni ce vor fi finanţate în perioada 2014 – 2020 - POR:

DLRC va fi acordat în cadrul POR prin **Axa prioritara 9 – Sprijinirea regenerării economice şi sociale a comunităţilor defavorizate din mediul urban** .

Principalele **acţiuni avute în vedere pentru finanţare în cadrul POR în cadrul AP 9 vizează**:

- investiţii în infrastructura de locuire – construirea/reabilitarea/modernizarea locuinţelor sociale;
- investiţii în infrastructura de sănătate si servicii sociale – reabilitarea/modernizarea centrelor comunitare integrate medico-sociale;
- investiţii în infrastructura de educaţie – construire/reabilitare/modernizare de unităţi de învăţământ preuniversitar (creşe, grădiniţe, scoli primare şi gimnaziale);
- crearea/reabilitarea/modernizarea spaţiilor publice urbane, inclusiv reabilitarea/ modernizarea utilităţilor publice (apa, canal), a zonelor verzi neamenajate, a terenurilor abandonate, etc;
- investiţii în amenajări ale spaţiului urban degradat al comunităţii defavorizate, respectiv construcţia/reabilitarea/modernizarea clădirilor pentru găzduirea activităţilor sociale, comunitare, culturale, de agrement şi sport;
- construirea/dotarea cu echipamente a infrastructurii întreprinderilor de economie social de insertie.

Beneficiari ai DLRC 2014 - 2020:

Posibili **beneficiari pentru zona urbană – oraşe cu peste 20.000 locuitori**:

- GAL-urile constituite din reprezentanţi ai APL, ai instituţiilor publice locale (directii de asistenta sociala, inspectorate scolare etc.), ai mediului de afaceri local, ai societatii civile (ONG-uri), reprezentanti ai zonei urbane marginalizate etc..
- persoanele aparținând minorității roma, din comunităţile marginalizate aflate în risc de sărăcie şi excluziune socială;
- persoanele non–roma din comunităţile marginalizate aflate în risc de sărăcie şi excluziune socială (comunități);
- persoane marginalizate de la nivelul comunității;

De ce e important DLRC pentru comunitățile sărace (în special pentru cele de romi) (I)

Experienta PCRM (membru afiliat al ERGO* Network) a aratat ca pentru DLRC sunt importante:

- Abordarea comprehensiva – integrare
- Intervenție pe termen lung – sustenabilitate
- Consultarea stakeholderilor, in special a grupurilor vulnerabile, inclusive a romilor – se așteaptă implicarea romilor – exemplu LEADER

* with financial support from the European Union's PROGRESS programme

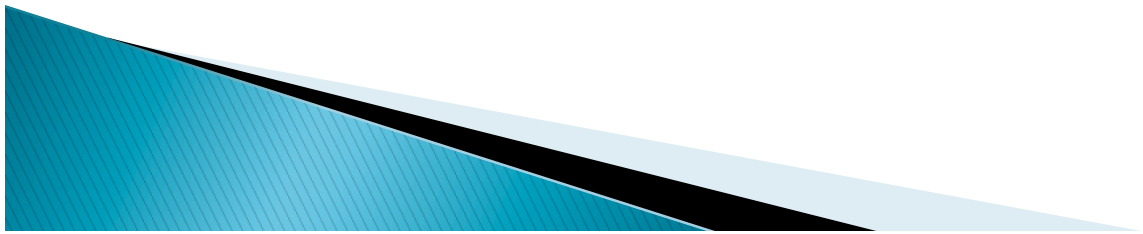

De ce este important DLRC pentru comunitățile sărace (în special pentru cele de romi) (II)

10 PRINCIPII DE BAZĂ – INCLUZIUNEA ROMILOR

1. Politici constructive, pragmatice și nediscriminatorii – interventiile nu trebuie să fie bazate pe preconcepţii, ci pe situaţia reală /nevoile reale ale grupurilor vulnerabile
2. Vizarea explicită dar nu exclusiva – pentru a nu crea discriminare/segregare
3. Abordarea interculturala – adecvarea la nevoile grupurilor vulnerabile prin luarea in considerare a diferentelor culturale (ex. modul de desfasurare a comunicarii, construirea casei)
4. Abordarea integrata – opusa interventiilor punctuale
5. Conștientizarea dimensiunii genului – importanta femeilor de etnie romă în conceperea, punerea în aplicare şi evaluarea politicilor şi activităţilor
6. Transferul politicilor bazate pe dovezi – trebuie să se utilizeze şi să se combine informaţiile existente şi, după caz, să se colecteze date, sa utilizeze experientele anterioare in domeniu etc.
7. Utilizarea instrumentelor UE – trebuie să se utilizeze şi să se promoveze legislaţia UE care sprijină incluziunea romilor(de ex., directive, decizii-cadru)
8. Implicarea autorităților locale – trebuie să fie implicate autorităţile locale în conceperea, monitorizarea şi evaluarea politicilor de incluziune a romilor
9. Implicarea societății civile – să participe activ la conceperea, punerea în aplicare, monitorizarea şi evaluarea politicilor şi proiectelor
10. Participarea activă a romilor – trebuie să fie consultate şi implicate ONG-urile, personalul academic şi reprezentanţii romilor în toate etapele elaborării politicii

Ce este incluziunea?

1. Incluziunea în diverse piețe (muncii, imobiliara etc.):

   -locuințe
   -muncă
   -pământ
   -credit

2. Servicii sociale - protecție socială, sanatate, educație

3. Utilitati publice - electricitate, transport, apă

4. Incluziunea spațială - spațiul fizic, spațiul social, spațiul politic, spațiul cultural.

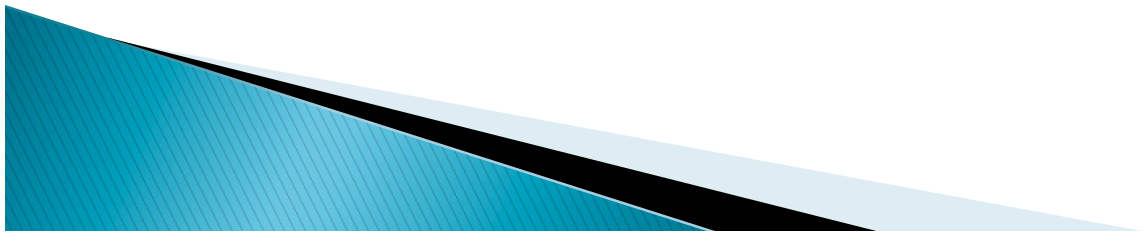

Exemple de bună practică – abordare integrată

1. Consultarea comunității – este importanta pentru dezvoltarea angajamentului comunitatii, responsabilizarea acesteia, implicare activa si participare

2. Locuire – poate fi asociata cu activitati de economie sociala (fabricare de caramizi – exemplu Nusfalau)

3. Dezvoltare meșteșuguri tradiționale – pot fi asociate activitatilor de economie sociala dar este nevoie sa fie asociate si cu alte tipuri de activitati (educatie, sanatate, locuire etc.)

4. Educație – importanta pentru schimbarea/formarea mentalitatilor, mai ales in cazul copiilor, pentru ruperea cercului vicios al saraciei si excluziunii sociale

Vă mulțumim!

anton.enachescu@fonduri-ue.ro

steluta.jalia@mdrap.ro

www.fonduri-ue.ro
www.inforegio.ro
www.ergonetwork.org